

HITLER, EL PACIFISTA¹

Lev Trotski

7 de novembre de 1933

versió catalana feta per Alejo Martínez – alejomp@lycos.es - des de. "Hitler, el pacifista.", en, Escritos, Tomo V, volumen 1, Editorial Pluma, Bogotá, 1976, pp. 224-229.

Hitler vol la pau. Els seus discursos i reportatges sobre el tema es basen en una antiga fórmula: la guerra és incapaç de resoldre un sol problema; la guerra amenaça amb l'extermini de les races superiors; la conseqüència de la guerra és la ruïna de la civilització. La clàssica argumentació dels pacifistes des de fa segles! El més consolador és que el canceller del Reich [Hitler] ja ha aconseguit convèncer diversos periodistes estrangers de la seua absoluta sinceritat. És cert que un altre pacifista, Carl Ossietzki, sobre la sinceritat del qual no pot haver la menor sospita, pot preguntar per què ell segueix confinat en un camp de concentració si el dirigent de l'actual govern aplica assíduament, si bé no amb massa talent, les seues posicions fonamentals. Però a Ossietzki, el tancaren en la presó precisament per a evitar que faça preguntes enutjoses.

Els arguments de Hitler són més convincents com major és el seu volum. Tots els ministres, tots els oradors, tots els periodistes juren que el Tercer Reich nasqué per a assolir la fraternitat dels pobles. Si tota l'Alemanya nacionalsocialista està aprenent a usar les armes, ho fa per tal d'impregnar-se millor d'odi envers elles. Fins i tot von Papen, que fins al 13 de maig encara predicava que el vertader alemany ha de morir jove en el camp de batalla i no d'arteriosclerosi, avui no para de repetir que no hi ha gens millor que lliurar l'ànima pacíficament, rodejat pels néts i els besnéts.

Els pobles d'Europa anhelen apassionadament que es mantinga la pau. Hom no pot estranyar-se que presten orella, plens d'esperança, als extensos arguments de Berlín. No és molt fàcil dissipar els seus dubtes. Molts es pregunten: què pensar, per exemple, de l'autobiografia de Hitler, enterament construïda sobre la convicció de com de irreconciliables són els interessos entre França i Alemanya? Ja s'ha donat l'explicació apropiada: l'autobiografia fou escrita a la presó, quan els nervis de l'autor estaven alterats, i és només per una evident negligència del ministre de propaganda que aquest pertorbador llibre continua servint de base per a l'educació nacional.

Una vegada determinada la qüestió de la "igualtat de drets" a favor del Tercer Reich, Hitler prepararà la publicació d'una nova edició, més reconfortant. Fins ara el llibre s'anomena La meua lluita i el seu tema principal és el Tractat de Versalles; en el futur és força probable que s'anomene La meua pau i porte com annex un informe dels metges nacionalsocialistes testificant què els nervis de l'autor estan molt millor.

I el judici de Leipzig demostra que el testimoni medicolegal dels experts nazis mereix una confiança il·limitada. Si en aquest món només existiren la sinceritat i l'amor a la pau, la vida probablement seria una eterna delícia. Però, malauradament junt amb aquestes virtuts encara hi ha l'estupidesa i la credulitat. Qui haurà de pagar per això?

L'autor d'aquestes línies ja tractà una vegada de cridar l'atenció del lector sobre un notable document, la "Lletra oberta" de Hitler al llavors canceller del Reich, von Papen. Desafortunadament, és evident que la nostra dèbil veu no arribà a destí. La "Lletra oberta" no esdevingué, com esperàvem nosaltres, en el llibre de capçalera de tots els redactors i cancellers diplomàtics. I bé que ho mereixeria. És indubtable que els documents polítics de propaganda alemanya recentment publicats són també força instructius. Però tenen l'inconvenient de ser secrets. Sempre es pot sospitar una falsificació.

La "Lletra oberta" no és un document secret. Aquest fullet fou oficialment publicat pel partit nazi el 16 d'octubre de 1932, tres mesos abans de la presa del poder per Hitler. Hem de suposar que aleshores el seu sistema nerviós s'hauria recobrat totalment de les proves a què fou sotmès en 1923. Hitler ja se sentia quasi en el govern. Només quedaven per derrocar els darrers obstacles. Les classes dominants ho contemplaven amb esperança, encara que no sense temor. Eren especialment aprensives respecte a qualsevol aventura xovinista "romàntica". L'objectiu de la "Lletra oberta" fou assegurar a les classes posseïdores, a la burocràcia, als generals, al seguici de Hindenburg, que ell, Hitler, a diferència de l'irresponsable venjador von Papen, perseguiria els seus objectius amb la major de les cauteles. La "Lletra oberta" revela un sistema acabat de política exterior, que a hores d'ara assumeix tota la seua importància. La retirada d'Alemanya de la Lliga de les Nacions fou rebuda en tot el món com una inesperada i desenraonada improvisació. No obstant, en la "Lletra oberta" s'estableix amb tota precisió per què Alemanya se n'aniria de Ginebra i com calia preparar aqueixa ruptura.

El valor excepcional d'aquesta lletra consisteix en el fet que Hitler, que en aleshores encara es veia obligat a batallar i polemitzar, hi posà temeràriament al descobert les motivacions secretes de la seua futura política exterior. El punt de partida de la "Lletra" és el mateix que el de l'autobiografia: els interessos de França i Alemanya són irreconciliables; França, per iniciativa pròpia, no pot arribar a un acord basant-se en un canvi en la relació de forces a favor d'Alemanya; aquesta no pot esperar obtenir la "igualtat de drets" a través de la discussió en les conferències internacionals; perquè la diplomàcia internacional reconega el dret d'Alemanya al rearmament, primer els alemanys han de rearmar-se. Però precisament per això és impossible exigir als crits el rearmament d'Alemanya, com ho fa von Papen. Serveix com a consigna d'un "moviment popular", però en cap cas de la diplomàcia. Un govern conscient de les seues responsabilitats (és a dir el de Hitler, no el de von Papen) només ha d'exigir el desarmament de França. I com França no podrà acceptar-lo en cap

moment, Alemanya abandonarà la Lliga de les Nacions i així quedarà amb les mans lliures. Per a fer la guerra? No. Alemanya és encara massa dèbil perquè el seu govern en un futur immediat parli, un altre llenguatge que el del pacifisme.

Invocant el “perill” que amenaça Orient i utilitzant els antagonismes entre els estats d’Occident, Alemanya recrearà gradualment les bases del seu militarisme, anant d’allò general a allò particular, especial. Per tal que aquest treball arribi a un final feliç ha d’haver-hi una conspiració nacional de silenci; sobretot, cal tenir als Ossietzkis tancats sota set claus! Un govern conscient de les seues responsabilitats ha de prendre en les seues pròpies mans els instruments del pacifisme. Per aquest camí s’assolirà, en el transcurs de diversos anys, preparar un canvi radical en la relació de forces. Després d’això es podrà passar novament de La meua pau a La meua lluita i arribar fins a La meua guerra.

Aqueix és el pla de Hitler. Sorgeix del conjunt de la situació exterior i interior. El mateix Hitler es prengué el treball de donar-li a la humanitat una clau (o, per a usar una expressió més precisa, una clau mestra) per a penetrar en els secrets de la seua futura política internacional. Amb tot el respecte a causa del testimoni dels periodistes tan profundament commoguts, preferim basar-nos en les declaracions del mateix Hitler, recolzades per un imponent conjunt de proves directes i indirectes.

Hom pot extreure d’un mateix fet, encara que estiga clarament determinat, diferents conclusions pràctiques. Es poden donar diverses respostes al problema de la política de Hitler. La intenció del present article no és, de cap manera, donar algun consell als que decideixen el destí d’Europa; ells saben molt bé què han de fer. Però la premissa bàsica d’una política realista, més enllà de quins siguin els seus objectius i mètodes, és comprendre la situació i les forces que actuen sobre ella.

Hem de veure les coses com són. Hitler no se n’anà de la Lliga de les Nacions impulsat per una nerviosa improvisació sinó de conformitat amb un pla fredament calculat. El mateix Hitler assegurarà la conspiració “nacional” de silenci. Tot el seu treball tendeix a un canvi radical en la relació de forces en el pla militar. Precisament ara, quan el seu treball tot just acaba d’iniciar-se, està lluny encara d’haver donat resultats decisius, Hitler ha d’emprar la major cautela respecte a Europa. No espantar ningú; no irritar ningú; obrir-los, per contra, els braços a tots. Hitler està disposat a cobrir els murs de les fàbriques de productes bèl·lics amb discursos pacifistes i pactes de no agressió. París vaut bien une messe! [París bé val una missa.] Si cal una explicació clara, simple, no diplomàtica de l’ofensiva pacifista, heus-la aquí: durant els propers dos o tres anys Hitler ha d’evitar a tota costa una guerra preventiva de part dels seus adversaris. Dins d’aquests límits el seu pacifisme és absolutament sincer. Però només dins d’aquests límits.

¹ “Hitler, el pacifista.”, *The Militant*, 30 de diciembre de 1933.